

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **L. H.,** zastoupeného Mgr. Alešem Zapletalem, advokátem, se sídlem Dolní 1569, Bystřice pod Hostýnem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 10. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 12. 2009, č. j. 43 Cad 208/2008 - 36,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 12. 2009, č. j. 43 Cad 208/2008 - 36, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce podává kasační stížnost proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 10. 2008, č. X, o zamítnutí jeho žádosti o plný invalidní důchod.

Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, v níž vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím žalované. Žalobce ve své žalobě vysvětlil, že se přiznání plného invalidního důchodu domáhal, aby vyřešil problém, spočívající v tom, že mu byla v červenci 2007 ukončena pracovní neschopnost z důvodu překročení podpůrčí doby. V pracovní neschopnosti byl proto, že jej v důsledku silniční havárie postihl úraz, který byl nesprávně léčen. Po ukončení pracovní neschopnosti tedy žalobce nemohl pracovat, protože měl vážné zdravotní problémy, plynoucí z nedoléčeného zranění. Žalobce poukázal na to, že mu zprvu nebylo diagnostikováno přetržení vazů v pravém rameni, což mu dlouhodobě až do následné rekonstrukční artroplastiky ramene úplně znemožňovalo pravou ruku jakkoli používat. Rozhodnutí o ukončení žalobcovy pracovní neschopnosti pak bylo možno podle žalobce překonat pouze tím, že by mu byl

přiznán „dočasný“ plný invalidní důchod. Tento postup mu měli doporučit i pracovníci žalované.

Krajský soud žalobu zamítl s tím, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí byla rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce těžká oboustranná nedoslýchavost až praktická hluchota, kompenzovaná sluchadlem, přičemž pro toto postižení je podle přílohy č. 2 a 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí, míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovena na 30 - 60 %. Soud dospěl k závěru, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) ze dne 19. 6. 2009 ve spojení s jeho doplněním ze dne 5. 11. 2009, které si pro potřeby posouzení věci vyžádal, je úplný, odborný a přesvědčivý. Závěrem pak krajský soud dospěl k tomu, že žalobce k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí nesplňoval podmínky plné invalidity, jak jsou vymezeny v § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění platném k vydání napadeného správního rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“).

Proti napadenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítá, že požádal o přiznání plného invalidního důchodu, protože mu bez lékařské kontroly a bez jeho vědomí byla pouhým zápisem do zdravotní karty ukončena pracovní neschopnost v červenci 2007 pro překročení podpůrčí doby. Stěžovatel na základě doporučení pracovnice lékařské posudkové služby podal žádost o zpětné přiznání plného invalidního důchodu, neboť nemohl nastoupit do zaměstnání, protože si zařizoval rekonstrukční artroplastiku pravého ramene, v němž měl přetrhané vazy. Tato operace mu skutečně byla provedena. Důvodem žádosti o plný invalidní důchod nebylo přiznání plného invalidního důchodu do budoucna ale překonání situace v letech 2007 a 2008, kdy mu byla ukončena pracovní neschopnost, přestože jeho tehdejší zdravotní stav mu neumožňoval práci. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel uvedl, že napadá rozsudek krajského soudu pro vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů správního rozhodnutí s tím, že tato vada měla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel zdůraznil, že posudek vypracovaný PK MPSV v Ostravě dne 19. 6. 2009 ve znění jeho doplnění ze dne 5. 11. 2009 sice hodnotil jako rozhodující příčinu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu těžkou oboustrannou nedoslýchavost až praktickou hluchotu, přičemž proti správnosti a objektivnosti hodnocení tohoto svého postižení stěžovatel nic nenamítá, ale opomenul se jakkoliv zabývat zdravotním postižením stěžovatele spočívajícím ve zmrzačení pravého ramene přetrháním vazů, a to přesto, že stěžovatel již v červenci 2007 předložil lékaři Okresní správy sociálního zabezpečení v Přerově zdravotní zprávy o této diagnóze. Právě proto, že žalovaná, ani PK MPSV v Ostravě nevzaly v potaz tvrzení a důkazy předložené stěžovatelem a neposuzovaly věcně ani časově zdravotní stav stěžovatele v souladu s jeho návrhem či žalobou, nemohly pak závěry PK MPSV být dostatečným a rozhodujícím důkazem pro soudní rozhodnutí. Pokud pak soud uvedenou vadu posudků nevzal v potaz, jeho rozhodnutí trpí rovněž nedostatkem důvodů.

Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila obecně s tím, že napadená rozhodnutí žalované i Krajského soudu v Ostravě jsou věcně správná a zákonu odpovídající.

Nejvyšší správní soud konstatuje ze správního spisu (srov. zejména protokol o zjišťovací prohlídce Okresní správy sociálního zabezpečení v Přerově ze dne 31. 7. 2008)., že stěžovatel z důvodu své nedoslýchavosti pobírá od 1. 2. 1998 částečný invalidní důchod. Stěžovatel měl jako cyklista dvě dopravní nehody, a to dne 8. 4. a dne 26. 4. 2007, při nichž se zranil. Ačkoli mu byla dne 29. 7. 2007 ukončena pracovní neschopnost, stěžovatel se nadále cítil práce neschopen a požadoval, aby mu na dobu do vyléčení úrazu byl přiznán plný invalidní důchod, přičemž upozorňoval na potíže s pravým ramenem Stěžovatel byl dvakrát operován, a to ve dnech 18. 2. 2008 a 30. 5. 2008 (viz lékařské zprávy ze dnů 21. 11. 2007, 26. 2. 2008, 4. 3. 2008, 18. 3. 2008, 2. 4. 2008, 16. 4. 2008, 25. 3. 2008 a propouštěcí zpráva ze dne 2. 6. 2008) - jednalo se o resekci laterální části klíční kosti vpravo. V lékařské zprávě ze dne 20. 6. 2007 je konstatováno, že během poúrazové rehabilitace byla zjištěna deformace v oblasti pravého ramena, v němž došlo k poškození vazů, přičemž bude s největší pravděpodobností nutno provést resekci klíčku. Nejvyšší správní soud dále konstatuje ze soudního spisu, že se stěžovatel zúčastnil jednání posudkové komise dne 20. 2. 2009, přičemž vedle předsedkyně komise byla jednání účastna lékařka MUDr. J. S., odborná neuroložka. V textu protokolu z jednání posudkové komise je uvedena argumentace stěžovatele, který upozornil na skutečnost, že žádá zpětně o plný invalidní důchod za účelem překlenutí doby, kdy mu byla ukončena pracovní neschopnost (v červenci 2007), ačkoli bylo třeba pokračovat v dlouhodobé léčbě důsledků jeho úrazu při autohavárii (rekonstrukční artroplastika ramene). Jednání komise bylo odročeno za účelem ortopedického vyšetření. Další zasedání PK MPSV v Ostravě se uskutečnilo dne 19. 6. 2009 bez přítomnosti stěžovatele a za přítomnosti MUDr. A. S., odborného ortopeda. Posudková komise na tomto svém jednání konstatovala, že se stěžovatel podrobil dne 18. 2. 2008 operačnímu řešení akromioclaviculární luxace, s tím, že aktuální pohyb kloubu je dobrý. Dále bylo konstatováno, že stěžovatele dne 8. 4. 2007 srazilo jako cyklistu osobní auto, a v období od 29. 5. 2008 do 2. 6. 2008 byl vyšetřen na chirurgickém oddělení Nemocnice Hranice, což bylo rok po osteosyntéze mediálního kondylu pravé pažní kosti. Posudkový závěr se pak vztahoval k aktuálnímu zdravotnímu stavu stěžovatele s tím, že k datu rozhodnutí žalované, tj. ke dni 8. 10. 2008, byl stěžovatelův zdravotní stav dlouhodobě nepříznivý s dominantním postižením sluchu a že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u něj činí 40 %. Další jednání PK MPSV se uskutečnilo dne 5. 11. 2009 bez účasti stěžovatele a za přítomnosti MUDr. A. P., odborného internisty. V posudkovém zhodnocení pak bylo konstatováno, že byl účastník řízení vyšetřen na klinice pracovního a preventivního lékařství, Otorinolaryngologické klinice Fakultní nemocnice Ostrava, MUDr. E. M. a že komise dospěla k závěru, že je stěžovatel částečně invalidní, přičemž rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je těžká oboustranná nedoslýchavost až praktická hluchota.

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Podmínka povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud se pak zabýval důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel ve své kasační stížnosti uvádí, že se jeho kasační stížnost opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s spočívající ve vadách řízení před správním orgánem, pro něž měl soud napadené správní rozhodnutí zrušit. Věcně stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu také proto, že soud vycházel z neúplného posouzení rozsahu zdravotního postižení stěžovatele a opíral se o neúplný odborný posudek PK MPSV, proto jde v posuzovaném případě i o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť stěžovatel napadá jinou vadu řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, případně nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud podání stěžovatele zhodnotil podle jeho obsahu v souladu se svou konstantní judikaturou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS) tak, že se kasační stížnost opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že se skutková tvrzení stěžovatele i právní argumentace a požadavky obsažené v žalobě na straně jedné a závěry PK MPSV a odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu na straně druhé úplně míjí. Mezi oběma účastníky soudního řízení (stěžovatelem a žalovanou) je nesporné, že je stěžovatel nedoslýchavý až hluchý, a z toho důvodu má nárok na částečný invalidní důchod. Naopak soudní řízení nijak neosvětlilo otázku, kterou stěžovatel soudu předložil, a to zda měl v době od července nebo srpna 2007, kdy mu byla ukončena pracovní neschopnost, nárok na plný invalidní důchod z důvodů nepohyblivosti pravé paže.

Skutkově krajský soud neobjasnil, jak byla formulována žádost o plný invalidní důchod, o níž žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím a zda není možno důvody žádosti dovodit i z protokolu o zjišťovací prohlídce, zda a kdy se stěžovatel podrobil tvrzené reoperaci, jak dlouhá byla rekonvalescence po této operaci a jaký byl zdravotní stav stěžovatele v době, kdy tvrdil svůj nárok na plný invalidní důchod. Ze správního ani soudního rozhodnutí není zřejmé, proč dokumenty o těchto skutečnostech nebyly vzaty v potaz při posuzování zdravotního stavu stěžovatele a zohledněny v závěrech PK MPSV či napadeného rozsudku krajského soudu. V závěrech PK MPSV i v odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu pak není seznatelné, zda v době ukončení pracovní neschopnosti stěžovatele, tedy asi v červenci nebo srpnu 2007, zde byly důvody, a to jak po stránce skutkové, tak i právní, pro vydání rozhodnutí o plné invaliditě stěžovatele.

Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu vycházející z toho, že datum vzniku invalidity je objektivně existujícím stavem a nelze ho proto stanovit na základě nahodilých skutečností, jakou je v konkrétním případě datum rozhodování žalované (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 3 Ads 6/2004 - 47, publikovaný pod č. 404/2004 Sb. NSS, ze dne 8. 6. 2005, č. j. 4 Ads 32/2004 - 69, ze dne 28. 3. 2007, č. j. 4 Ads 61/2006 - 62, nebo ze dne 24. 6. 2010, č. j. 6 Ads 133/2009 - 78, všechny dostupné na www.nssoud.cz). V případě, že krajský soud dospěje k závěru, že stěžovatel požadoval přiznání plného invalidního důchodu k červenci nebo srpnu 2007, nemůže celou svou věcnou i právní argumentaci postavit na posouzení zdravotního stavu k datu vydání napadeného správního rozhodnutí, tedy ke dni 8. 10. 2008.

S ohledem na skutečnost, že ani PK MPSV ve svých závěrech, ani krajský soud v odůvodnění svého rozsudku neposkytl skutkově a právně argumentačně jasné závěry k žalobním bodům stěžovatele, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud totiž ve své dřívější judikatuře konstatoval, že *„opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz), případně *„nezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, dostupný na www.nssoud.cz). Rovněž Ústavní soud ČR ve své judikatuře setrvává na myšlence, že *„z hlediska stanoveného postupu (čl. 36 odst. 1 Listiny) je požadavek řádného a vyčerpávajícího zdůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci jednou ze základních podmínek ústavně souladného rozhodnutí“* (srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 103/99, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení, sv. 17, str. 121, dostupný na http://nalus.usoud.cz) a *„chybí-li v rozhodnutí řádné odůvodnění, je tím založena nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale zpravidla také protiústavnost“* (srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 24. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 1846/09, dostupný na http://nalus.usoud.cz).

Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že krajský soud stěžovatelovu žalobu zamítl, aniž by přesvědčivě vyvrátil žalobní body stěžovatele, spočívající v tom, že mu měl vzniknout nárok na plný invalidní důchod v červenci nebo srpnu 2007 pro nemožnost používat pravou ruku v důsledku zranění při silniční havárii a následné chybné zdravotní péče. Krajský soud musí nejprve skutkově na jisto postavit, zda žalobce ve své žádosti o invalidní důchod, o níž bylo rozhodnuto napadeným správním rozhodnutím, požadoval plný invalidní důchod zpětně od července 2007 a jak tuto svou žádost odůvodnil. Pokud bude prokázáno, že se stěžovatel domáhá přiznání plného invalidního důchodu k nějakému konkrétnímu datu zpětně, pak je třeba, aby se krajský soud zabýval skutkovým a právním stavem k tomuto datu. Pokud tato skutečnost nebude prokázána, pak krajský soud žalobu stěžovatele zamítne, avšak s náležitým a přesvědčivým odůvodněním.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je napadené rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a že je třeba doplnit dokazování, případně právní argumentaci vyvracející žalobní body stěžovatele, nezabýval se již dalšími kasačními námitkami stěžovatele a napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti i o odměně ustanoveného advokáta rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu